

SİGORTACILIK

Temel Bilgiler

5684 Sayılı Kanunun Getirdiđi Yenilikler

Hayat ve Hayat Dışı Sigortalar

Sigorta Sektörünün Rekabet Gücü

Prof. Dr. Emine Orhaner

ÖNSÖZ

Türkiye’de sigortacılık, 1980 sonrası büyük değişiklikler yaşamış ve özellikle 2001 yılından itibaren sektörde birçok sorunun çözüme kavuşturulması nedeniyle yeni bir canlanma dönemine girmiştir.

Türkiye’nin Katılım Ortaklığı Belgesinin onaylanmasından sonra 26.03.2001 tarihinde Avrupa Komisyonuna sunduğu Ulusal Program sonrasında, sigortacılık sektöründe önemli yeni düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Avrupa Birliği normlarına uyumlu yeni bir muhasebe sistemi kurulmuş, iç denetim ve iç kontrol zorunlu hale getirilmiştir. Sigorta sektörünün mali yapısının güçlendirilmesi ve rekabet şartlarının daha dayanıklı olması için 2006 yılında sermaye yeterliliği düzenlemesi yürürlüğe girmiştir. En önemlisi de 2007 yılında 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu’nun yürürlüğe girmesidir. Sigortacılık Kanununun amacı; sigortacılığın gelişmesini sağlamak, sigorta sözleşmesinde yer alan kişilerin hak ve menfaatlerini korumak ve sigorta sektörünün düzenli ve istikrarlı bir ortamda etkin bir şekilde çalışmasını sağlamaktır.

Türkiye’nin bu düzenlemelerden sonra sigortacılıkta önemli atılımlar yapması, dünya prim üretiminden önemli bir pay alması beklenmektedir. Gelişmekte olan ülkeler arasında yer alan Türkiye’nin sigortacılık sektöründe başarılı olmasına etki edecek bazı avantajları bulunmaktadır:

- Genç bir nüfusa sahiptir.
- Potansiyel sigorta müşterisi fazladır.
- Kişiler sigorta konusunda yeterli bilgiye sahip değildir.
- Türkiye ekonomisinde gelişmeler devam etmektedir.
- Ekonomik krizler, sosyal sigorta ödemelerinin azalması, kişilerin gelecek kaygısını arttırmaktadır.
- Kişiler, bugünkü hayat standartlarını gelecekte de devam ettirmek istegindedirler.
- Küreselleşme nedeniyle kişiler ve işletmeler, dünyadaki gelişmeleri yakından takip etmektedirler.
- Avrupa Birliği uyum süreci kapsamında sigorta sektöründe reformlar gerçekleştirilmiştir.

- Sigorta sektöründe yabancı sigorta şirketlerinin yer alması ile rekabet artmaktadır.

Bu kitap, sigortacılık ile ilgili temel bilgilerin yanı sıra Türkiye’de sigortacılık sektörünün tanıtılması amacıyla hazırlanmıştır. Sigorta konusuna ilgi duyanların, yüksek öğrenimde sigorta konusuyla karşılaşan öğrencilerin ve sektörde çalışanların rahatlıkla yararlanacağı bu kitapta, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ve bu Kanuna dayalı olarak çıkartılan Yönetmelikler esas alınmıştır. Konuların anlaşılmasında faydalı olur düşüncesiyle istatistiki bilgi ve tablolara yer verilmiş ve mümkün olduğunca sigorta ile ilgili yabancı kelimeler yerine Türkçe kelimeler kullanılmıştır.

Kitap iki kısımdan oluşmuştur. Birinci kısım, sigorta konusunda temel bilgiler vermektedir. İkinci kısım ise Türkiye’de sigorta ve reasürans şirketlerinin kurulması, faaliyet izninin verilmesi ve faaliyetlerinin son bulması, sigorta sözleşmesi, sigorta ile ilgili kanunlar ve kurumlar, iç kontrol ve iç denetim, sigorta branşları ile ilgilidir. Ayrıca bu kısımda Avrupa Birliği Tek Sigorta Piyasası ve Türkiye’nin uyum sürecinde gerçekleştirdiği yeniliklerden söz edilmiştir.

Kitabın ilgililere faydalı olmasını umut ediyorum, okuyucuların eleştiri ve yorumlarını e-mail adresine göndermelerini bekliyorum. Kitabı yayına hazırlayan Siyasal Kitabevi çalışanlarına çok teşekkür ediyorum. Ankara,2013

Prof. Dr. Emine Orhaner

Öğretim Üyesi

Gazi Üniversitesi,

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

e-mail: eorhaner@gazi.edu.tr

İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLER LİSTESİ	19
TABLolar LİSTESİ	21

BİRİNCİ KISIM TEMEL SİGORTACILIK BİLGİLERİ

BİRİNCİ BÖLÜM

SİGORTANIN TANIMI, İŞLEVLERİ, ÖNEMİ, TARİHİ GELİŞİMİ VE

TEMEL PRENSİPLERİ	25
I. SİGORTANIN TANIMI	25
A. SİGORTANIN DİĞER BİLİMLERLE İLİŞKİSİ.....	30
1. Sigorta ve Ekonomi	30
2. Sigorta ve İşletme	31
3. Sigorta ve Pazarlama.....	32
4. Sigorta ve Hukuk	32
5. Sigorta ve İstatistik	33
6. Sigorta ve Matematik.....	33
7. Sigorta ve Diğer Bilimler.....	34
B. SİGORTADA RİSK.....	34
1. Sigortada Risk Çeşitleri.....	36
2. Risk Yönetimi ve Sigorta.....	39
II. SİGORTANIN İŞLEVLERİ	40
A. SİGORTANIN MAKRO İŞLEVLERİ.....	40
1. Sigortanın Ekonomide Tasarrufları Artırma İşlevi	41
2. Sigortanın Ekonomik ve Sosyal Çöküntülerin Şiddetini Azaltma İşlevi.....	42
3. Sigortanın Ticareti Geliştirme İşlevi	43
4. Sigortanın Sosyal Refahın Artmasına Yardım Etme İşlevi.....	43
5. Sigortanın İstihdamı Artırma İşlevi.....	44
6. Sigortanın Ekonomide Kayıt Dışılığı Önleme İşlevi.....	44
B. SİGORTANIN MİKRO İŞLEVLERİ	44
1. Sigortanın Girişimcileri Olumlu Etkileme İşlevi	44
2. Sigortanın Fiyatların Düşmesine Yardım Etme İşlevi.....	45
3. Sigortanın Kişilerin Risklere Karşı Dikkatli Olmasını Sağlama İşlevi.....	46

III. SİGORTANIN ÖNEMİ	46
A. SİGORTANIN FİNANSAL SİSTEM İÇİNDE ÖNEMİ	47
B. SİGORTANIN TASARRUF VE YATIRIM AÇISINDAN ÖNEMİ	47
C. SİGORTANIN DIŞ TİCARETTE ÖNEMİ.....	49
D. SİGORTANIN MİLLİ GELİR VE İSTİHDAM AÇISINDAN ÖNEMİ.....	49
E. SİGORTANIN İŞLETMELER AÇISINDAN ÖNEMİ	50
F. SİGORTANIN BİREYLER AÇISINDAN ÖNEMİ	51
IV. SİGORTANIN TARİHİ GELİŞİMİ	51
V. SİGORTANIN TEMEL PRENSİPLERİ	54
A. İYİ NİYET PRENSİBİ	54
B. SİGORTALANABİLİR ÇIKAR İLİŞKİSİ PRENSİBİ	57
C. TAZMİNAT PRENSİBİ	57
D. YAKIN SEBEP PRENSİBİ	58
E. ÇİFTE SİGORTA/HASARA KATILIM PRENSİBİ	59
F. HAKLARIN VE EDİMLERİN DEVRİ PRENSİBİ	60

İKİNCİ BÖLÜM

SİGORTANIN TARAFLARI, SİGORTA SÖZLEŞMESİ VE SİGORTA TÜRLERİ	61
I. SİGORTANIN TARAFLARI	61
A. SİGORTACI (SİGORTA ŞİRKETİ)	61
B. SİGORTALI VE SİGORTA ETTİREN	62
C. LEHTAR	63
II. SİGORTA TARAFLARININ YÜKÜMLÜLÜKLERİ	63
A. SİGORTALI VE SİGORTA ETTİRENİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ	63
1. Bilgi Verme Yükümlülüğü	63
2. Prim Ödeme Yükümlülüğü	64
3. Hasar Sonrası Zararı Hafifletme Yükümlülüğü	64
B. SİGORTACININ YÜKÜMLÜLÜKLERİ	65
1. Sigorta Poliçesini Düzenleme Yükümlülüğü	65
2. Teminatları Belirtme Yükümlülüğü	66
3. Hasar Durumunda Tazminat Ödeme Yükümlülüğü.....	66
4. Şirket Mali Bünyesini Güçlü Tutma Yükümlülüğü	66
III. SİGORTA İŞLEMLERİNDE BELGELER	67
A. SİGORTA SÖZLEŞMESİ.....	67
1. Sözleşmeye Hazırlık Dönemi	67
2. Sigorta Sözleşmesinin Kurulması.....	68
3. Sigorta Poliçesi	69
4. Sigorta Poliçesi Çeşitleri	70
5. Sigorta Sözleşmesinin Başlaması.....	73
6. Sigorta Sözleşmesinin Sona Ermesi	73
B. YENİLEME SENEDİ (UZATMA BELGESİ)	74
C. EK POLİÇE (ZEYİLNAME).....	75
D. SİGORTA İŞLEMLERİYLE İLGİLİ DİĞER BELGELER.....	75
IV. SİGORTA TÜRLERİ	76
A. SOSYAL GÜVENLİĞİN SAĞLANMASI BAKIMINDAN SİGORTA TÜRLERİ	76

1. Sosyal Sigortalar.....	78
2. Özel Sigortalar.....	79
B. SİGORTA ÖDEMELERİ BAKIMINDAN SİGORTA TÜRLERİ	80
1. Zarar Sigortaları.....	81
2. Meblağ Sigortaları.....	81
C. SİGORTA İLİŞKİSİNİN İRADEYE BAĞLI OLUP OLMAMASI BAKIMINDAN SİGORTA TÜRLERİ.....	81
1. Zorunlu Sigortalar	81
2. İhtiyari Sigortalar.....	82
D. SİGORTA KONUSU BAKIMINDAN SİGORTA TÜRLERİ	82
1. Kişi Sigortaları.....	82
2. Mal Sigortaları.....	83
3. Sorumluluk Sigortaları.....	83
E. RİZİKO KAYNAĞI BAKIMINDAN SİGORTA TÜRLERİ.....	83
1. Deniz Sigortaları	83
2. Kara Sigortaları.....	84
3. Hava Sigortaları	84
F. SİGORTA ŞİRKETLERİNİN FAALİYET ALANI BAKIMINDAN SİGORTA TÜRLERİ	84
1. Hayat Sigortaları.....	84
2. Hayat Dışı Sigortalar	85
G. SİGORTA SÜRESİ BAKIMINDAN SİGORTA TÜRLERİ	86
1. Uzun Süreli Sigortalar.....	86
2. Kısa Süreli Sigortalar	86
V. SİGORTACILIK TÜRLERİ	86
A. ULUSLARARASI SİGORTACILIK	86
B. KAPTİV SİGORTACILIK	87
C. İSLAMİ SİGORTACILIK.....	89
D. OFF-SHORE SİGORTACILIK	90
E. ELEKTRONİK SİGORTACILIK	91

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SİGORTA ŞİRKETLERİNİN TEMEL İŞLEVLERİ VE HİZMETLERİ	93
I. SİGORTA ŞİRKETLERİNİN TEMEL İŞLEVLERİ	93
A. PRİM TOPLAMAK	94
1. Primin Tanımı, Önemi	94
2. Prim Miktarının Tespitinde Etkili Olan Kurallar	94
3. Prim Tespit Yöntemleri	95
4. Prim Çeşitleri.....	96
B. TAZMİNAT ÖDEMEK	100
1. Meblağ Sigortalarında Tazminat Ödemesi.....	101
2. Zarar Sigortalarında Tazminat Ödemesi.....	101
3. Tazminatın Ödenmesi İle İlgili Şartlar	103
4. Tazminatın Ödenmesi	104
II. SİGORTA ŞİRKETLERİNİN HİZMETLERİ.....	108

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

REASÜRANS	111
I. REASÜRANSIN TANIMI, FONKSİYONLARI, ÖNEMİ	111
A. REASÜRANSIN TANIMI.....	111
1. Reasüransın Koasüransdan Farkı	112
2. Reasürans İşleyişinde Taraflar.....	112
B. REASÜRANSIN TARİHİ GELİŞİMİ.....	114
C. REASÜRANSIN İŞLEVLERİ	116
1. Riskin Paylaşılması	116
2. Riskin Yayılması	117
II. REASÜRANS YÖNTEMLERİ	118
A. İHTİYARİ REASÜRANS YÖNTEMİ	118
1. Orantılı İhtiyari Reasürans Yöntemi	119
2. Orantısız İhtiyari Reasürans Yöntemi.....	120
B. REASÜRANS ANLAŞMALARI YÖNTEMİ.....	120
1. Orantılı Reasürans Anlaşmaları Yöntemi.....	120
2. Orantısız Reasürans Anlaşması Yöntemi	123
III. REASÜRANS ÇEŞİTLERİ	125
A. İHTİYARİ REASÜRANS	125
B. ANLAŞMALI REASÜRANS	125
C. POOL ANLAŞMALARI.....	125
D. RETROSESYON ANLAŞMALARI.....	126
IV. TÜRKİYE'DE REASÜRANS	127

BEŞİNCİ BÖLÜM

DÜNYADA SİGORTACILIK VE SİGORTACILIĞIN GELİŞMESİNDE

KÜRESEL FAKTÖRLER	129
I. DÜNYADA SİGORTACILIK	129
A. BÖLGELERE GÖRE SİGORTA VERİLERİ.....	129
1. Dünya Prim Üretiminden Alınan Pay	129
2. Primlerin GSYH'ya Oranı	131
3. Kişi Başına Prim Üretimi	132
B. ORGANİZASYONLARA GÖRE SİGORTA VERİLERİ	133
1. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD)	133
2. G-7 Ülkeleri	134
3. Kuzey Amerika Serbest Ticaret Bölgesi (NAFTA).....	135
4. Güney Doğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN).....	135
5. Avrupa Birliği (AB-27).....	136
C. ÜLKELERE GÖRE SİGORTA VERİLERİ.....	138
II. SİGORTACILIĞIN GELİŞMESİNDE KÜRESELLEŞMENİN ETKİSİ	140
A. KÜRESELLEŞMENİN BOYUTLARI.....	140
1. Küreselleşmenin Ekonomik Boyutu	140
2. Küreselleşmenin Siyasi Boyutu	141
3. Küreselleşmenin Sosyo-Kültürel Boyutu	142
B. KÜRESELLEŞMENİN AKTÖRLERİ	142

1. Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT).....	142
2. Dünya Ticaret Örgütü (WTO)	143
3. Uluslararası Para Fonu (IMF).....	143
4. Dünya Bankası (WB).....	144
5. Birleşmiş Milletler (UN).....	144
6. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)	144
7. Çok Uluslu İşletmeler	145
8. Güç Birlikleri	146
9. Dünya Ülkelerinin Kabul Ettiği Anlaşmalar.....	146
C. KÜRESEL EKONOMİNİN SİGORTACILIK ÜZERİNE ETKİLERİ	147
D. KÜRESEL ISINMANIN SİGORTACILIK ÜZERİNE ETKİSİ.....	148
1. Küresel Isınmanın Etkilediği Sigorta Branşları	149
2. Küresel Isınma ve Sigorta Sektörü İle İlgili İstatistikî Veriler	150
3. Küresel Isınmaya Karşı Sigorta Sektöründe Alınacak Tedbirler.....	151

İKİNCİ KISIM TÜRKİYE'DE SİGORTACILIK

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE SİGORTACILIĞIN TARİHİ GELİŞİMİ, ÖNEMİ	155
I. TÜRKİYE'DE SİGORTACILIĞIN TARİHİ GELİŞİMİ	155
A. CUMHURİYET'İN İLANINDAN ÖNCE SİGORTACILIK.....	155
B. CUMHURİYET'İN İLANINDAN SONRA SİGORTACILIK.....	157
1. 1923-1960 Dönemi	157
2. 1961-1999 Dönemi	158
3. 2000 Yılı Sonrası Dönem	160
4. Sigorta Sektörü ile İlgili Sayısal Veriler	162
II. TÜRKİYE'DE SİGORTACILIĞIN ÖNEMİ.....	168
A. SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİ İÇİNDE SİGORTANIN YERİ VE ÖNEMİ.....	168
B. FİNANSAL SİSTEMDE SİGORTANIN YERİ VE ÖNEMİ	172
1. Bankalar ve Merkez Bankası	172
2. Yarı Finansal Kurumlar	172
3. Sermaye Piyasasında Yer Alan Kurumlar.....	173
4. Sigorta Şirketlerinin Finansal Sistemde Yeri.....	174
C. EKONOMİDE SİGORTANIN YERİ VE ÖNEMİ.....	176

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE SİGORTACILIKLA İLGİLİ KURUMLAR VE SİGORTACILIK MEVZUATI.....	179
I. SİGORTACILIKLA İLGİLİ KURUMLAR	179
A. SİGORTACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	179
1. Sigortacılık Genel Müdürlüğü'nün Görevleri	179
2. Sigortacılık Genel Müdürlüğü'nün Örgüt Yapısı	180
B. SİGORTA DENETLEME KURULU	184
1. Sigorta Denetleme Kurulu'nun Görevleri.....	186
2. Sigorta Denetleme Kurulu'nun Örgüt Yapısı	186

C. TÜRKİYE'DE SİGORTA VE REASÜRANS ŞİRKETLERİ BİRLİĞİ (TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ).....	186
1. Birliğin Amacı	187
2. Birliğin Görev ve Yetkileri.....	188
3. Birliğin Örgüt Yapısı.....	189
D. TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ NEZDİNDE OLUŞTURULAN KURUMLAR.....	190
1. Sigorta Tahkim Sistemi.....	190
2. Güvence Hesabı	192
3. Sigorta Bilgi Merkezi	197
4. Sigortacılık Eğitim Merkezi.....	202
E. EMEKLİLİK GÖZETİM MERKEZİ	203
F. DOĞAL AFET SİGORTALARI KURUMU	205
1. Doğal Afet Sigortaları Kurumunun Amacı	206
2. Doğal Afet Sigortaları Kurumunun Zorunlu Deprem Sigortası Uygulaması..	206
3. Doğal Afet Sigortaları Kurumunun Kaynakları ve Hasar Ödemeleri.....	208
4. Doğal Afet Sigortaları Kurumunun Örgüt Yapısı.....	209
G. TARIM SİGORTALARI HAVUZ İŞLETMESİ (TARSİM).....	210
1. Tarım Sigortaları Havuzu Tarafından Teminat Altına Alınan Ürünler ve Riskler	211
2. Tarım Sigortaları Havuz İşletmesinin Örgüt Yapısı ve Yönetimi	213
H. TÜRKİYE MOTORLU TAŞITLAR BÜROSU VE TÜRKİYE YEŞİL KART REASÜRANS POOL'Ü	214
İ. TOBB SİGORTACILIK MÜDÜRLÜĞÜ	216
J. SİGORTA SEKTÖRÜNDE DİĞER MESLEKİ KURUMLAR	217
K. ULUSLARARASI SİGORTA KURULUŞLARI	219
1. Avrupa Sigortası ve Reasürans Federasyonu (CEA).....	219
2. Uluslararası Ticaret Odası (ICC).....	220
3. Uluslararası Sigorta Hukuku Derneği (AIDA)	221
4. Uluslararası Mühendis Sigortacıları Birliği (IMIA)	221
5. Uluslararası Sigorta Denetçileri Birliği (IAIS)	221
6. Uluslararası Denizcilik Sigortacılığı Birliği (IUMI).....	222
II. SİGORTACILIK MEVZUATI.....	222
A. SİGORTA SEKTÖRÜNE YÖNELİK ÇIKARILMIŞ KANUNLAR.....	222
1. Sigortacılık Kanunu.....	222
2. Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu	224
3. Tarım Sigortaları Kanunu	224
B. SİGORTA SEKTÖRÜYLE İLGİLİ KANUNLAR	225
1. Türk Ticaret Kanunu.....	225
2. Karayolları Trafik Kanunu.....	226
3. Karayolları Taşıma Kanunu.....	227
4. Gider Vergileri Kanunu.....	227
5. Gelir Vergisi Kanunu.....	228
6. Kurumlar Vergisi Kanunu	228
7. Diğer Kanunlar	229

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SİGORTA VE REASÜRANS ŞİRKETLERİNİN KURULMASI, FAALİYETE GEÇMESİ, FAALİYET İZİNİNİN KALDIRILMASI, ORGANİZASYON VE YÖNETİMİ	231
I. SİGORTA VE REASÜRANS ŞİRKETLERİNİN KURULMASI VE YABANCI SİGORTA VE REASÜRANS ŞİRKETLERİNİN ŞUBE AÇMASI	231
A. SİGORTA VE REASÜRANS ŞİRKETLERİNİN KURULMASI	231
B. YABANCI SİGORTA VE REASÜRANS ŞİRKETLERİNİN TÜRKİYE'DE ŞUBE AÇMASI	233
II. SİGORTA VE REASÜRANS ŞİRKETLERİNİN FAALİYETE GEÇMESİ	234
A. RUHSAT	234
B. TEMİNAT	236
III. SİGORTA VE REASÜRANS ŞİRKETLERİNDE BİRLEŞME, DEVİR, TASFİYE VE ŞİRKET FAALİYETİNE SON VERİLMESİ	237
A. SİGORTA VE REASÜRANS ŞİRKETLERİNDE BİRLEŞME VE DEVİR	238
B. SİGORTA VE REASÜRANS ŞİRKETLERİNDE TASFİYE	238
1. İflas Nedeniyle Tasfiye	239
2. İflas Dışındaki Sona Erme Halleri Nedeniyle Tasfiye	239
C. SİGORTA VE REASÜRANS ŞİRKETLERİNİN FAALİYET İZİNİNİN KALDIRILMASI	240
IV. SİGORTA ŞİRKETLERİ İLE REASÜRANS ŞİRKETLERİNİN ORGANİZASYON VE YÖNETİMİ	241
A. SİGORTA VE REASÜRANS ŞİRKETLERİNİN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	241
1. Genel Kurul	241
2. Yönetim Kurulu	242
3. Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları	242
4. Denetçiler ve İç Denetim Sistemi	243
5. Bölümler	243
B. SİGORTA VE REASÜRANS ŞİRKETLERİNDE ARACILAR	245
1. Acenteler	246
2. Brokerler	250
3. Bireysel Emeklilik Araçları	253
C. SİGORTA İŞLEMLERİNİN SAĞLIKLI YÜRÜTÜLMESİNDE YARDIMCI OLAN KİŞİLER	255
1. Aktüerler	255
2. Sigorta Ekspertleri	258

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SİGORTA VE REASÜRANS İLE EMEKLİLİK ŞİRKETLERİNİN MALİ TABLOLARI, MALİ ANALİZ VE MALİ BÜNYENİN GÜÇLENDİRİLMESİNE YÖNELİK UYGULAMALAR	263
I. SİGORTA VE REASÜRANS İLE EMEKLİLİK ŞİRKETLERİNDE MALİ TABLOLAR	263
A. SİGORTA VE REASÜRANS İLE EMEKLİLİK ŞİRKETLERİNDE BİLANÇO	263
1. Aktif Değerler	264
2. Pasif Değerler	266
B. SİGORTA VE REASÜRANS İLE EMEKLİLİK ŞİRKETLERİNDE GELİR TABLOSU	268
1. Teknik Karlılık	268

2. Mali Karlılık	271
3. Yıllık Faaliyet Sonucu ve Yıllık Faaliyet Raporu.....	272
C. SİGORTA VE REASÜRANS İLE EMEKLİLİK ŞİRKETLERİNDE MALİ ANALİZ.....	273
1. Sigorta Şirketlerinde Rasyo Analizi.....	275
2. Mali Yeterlilik	277
3. Yükümlülük Karşılama Yeterliliği.....	277
II. SİGORTA VE REASÜRANS İLE EMEKLİLİK ŞİRKETLERİNİN MALİ BÜNYELERİNE YÖNELİK HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI'NCA ALINAN TEDBİRLER	283
A. KARŞILIK AYRILMASI	283
B. TEMİNAT VE TEMİNAT KULLANIMI KONUSUNDA TEDBİRLER	284
1. Teminat Olarak Kabul Edilecek Kıymetler	285
2. Teminatların Tesisi ve Serbest Bırakılması	285
3. Teminatın Kullanılması.....	286
C. MALİ BÜNYENİN GÜÇLENDİRİLMESİ KONUSUNDA TEDBİRLER	287
1. Mali Bünyenin Zayıflaması	287
2. Mali Bünyenin Güçlendirilmesi	288

BEŞİNCİ BÖLÜM

SİGORTA ŞİRKETLERİ, REASÜRANS

ŞİRKETLERİ VE EMEKLİLİK ŞİRKETLERİNİN DENETİMİ..... 291

I. SİGORTA, REASÜRANS VE EMEKLİLİK ŞİRKETLERİNDE İÇ DENETİM.....	292
A. İÇ KONTROL SİSTEMİ	293
1. İç Kontrol Sisteminin Amacı	293
2. İç Kontrol Faaliyetleri	293
3. İç Kontrol Faaliyetlerini Yürüten Personel	294
B. İÇ DENETİM SİSTEMİ.....	294
1. İç Denetim Sisteminin Amacı	294
2. İç Denetim Faaliyetleri	295
3. İç Denetim Faaliyetlerini Yürüten Personel	296
C. RİSK YÖNETİM SİSTEMİ.....	297
1. Risk Yönetim Sisteminin Amacı	297
2. Risk Yönetim Faaliyetleri.....	297
D. BAĞIMSIZ DENETİM	298
1. Bağımsız Denetimin Amacı.....	298
2. Bağımsız Denetim Planı ve Denetim Teknikleri.....	299
3. Bağımsız Denetim Raporu.....	300
4. Bağımsız Denetim Faaliyetlerini Yürüten Personel	301
II. SİGORTA, REASÜRANS VE EMEKLİLİK ŞİRKETLERİNDE DIŞ DENETİM.....	302
A. SİGORTACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN GÖZETİM FAALİYETİ	303
1. Gözetim Faaliyetinin Gerçekleştirilmesi.....	303
2. Gözetim Türleri	304
B. SİGORTA DENETLEME KURULU'NUN DENETİM FAALİYETİ	305
1. Denetim Döngüsü	306
2. Denetim Sonucu.....	309
C. EMEKLİLİK GÖZETİM MERKEZİNİN GÖZETİM FAALİYETİ.....	309

D. MALİYE BAKANLIĞININ DENETİM FAALİYETİ	309
E. MESLEKİ BİRLİK VE KOMİTELERİN DENETİM FAALİYETİ	310
1. Türkiye Sigorta Birliği'nin Denetim Faaliyeti	310
2. Sigorta Acenteleri İcra Komitesinin Denetim Faaliyeti	312
3. Sigorta Ekspertleri İcra Komitesinin Denetim Faaliyeti	312
4. Diğer Kurumların Denetim Faaliyeti	313

ALTINCI BÖLÜM

TÜRKİYE'DE SİGORTA ÇEŞİTLERİ	315
I. HAYAT DIŞI SİGORTALAR	315
A. HAYAT DIŞI SİGORTALARIN SINIFLANDIRILMASI	316
1. Sigorta Hukukuna Göre Hayat Dışı Sigortalar	316
2. Sigortacılık Kanununa Göre Hayat Dışı Sigortalar	317
B. HAYAT DIŞI SİGORTA BRANŞLARINA GÖRE SİGORTA ÇEŞİTLERİ	318
1. Hastalık/Sağlık Branşı	318
2. Kaza Branşı	320
3. Kara Araçları Branşı	322
4. Kara Araçları Sorumluluk Branşı	323
5. Yangın ve Doğal Afetler Branşı	325
6. Nakliyat ve Su Araçları Branşı	327
7. Genel Zararlar Branşı	328
8. Genel Sorumluluk Branşı	333
9. Kredi Branşı	335
10. Hukuksal Koruma Branşı	336
11. Diğer Sigorta Branşları	336
II. HAYAT SİGORTALARI	337
A. HAYAT SİGORTALARININ SINIFLANDIRILMASI	337
1. Sigorta Hukukuna Göre Hayat Sigortaları	338
2. Sigortacılık Kanununa Göre Hayat Sigortaları	339
B. HAYAT BRANŞINA GÖRE SİGORTA ÇEŞİTLERİ	342
1. Ölüme Bağlı Hayat Sigortaları	342
2. Tasarrufa Bağlı Hayat Sigortaları	343
3. Grup Hayat Sigortaları	344
4. Bireysel Emeklilik Sigortaları	344
C. BİREYSEL EMEKLİLİK TASARRUF VE YATIRIM SİSTEMİ (BES)	345
1. Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun Amacı	345
3. Bireysel Emeklilik Sisteminde Emeklilik Seçenekleri	347
4. Bireysel Emeklilik Sisteminde Emeklilik Sözleşmesi, Tarafların Hak ve Yükümlülükleri	348
5. Bireysel Emeklilik Sisteminde Emekliliğe Hak Kazanma	349
6. Bireysel Emeklilikle İlgili Veriler ve Değerlendirilmesi	350

YEDİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE’İN SİGORTACILIKTA REKABET GÜCÜ	351
I. TÜRKİYE’DE SİGORTA SEKTÖRÜNÜN SORUNLARI	352
A. TÜKETİCİLERDEN KAYNAKLANAN SORUNLAR	353
1. Kaderci Düşünce	353
2. Eğitim Yetersizliği	353
3. Sigorta Kavram ve Uygulamalarının Toplumca Bilinmemesi.....	354
4. İhmalci Tutum	355
B. SİGORTA ŞİRKETLERİNDEN KAYNAKLANAN SORUNLAR	355
1. Sigorta Fiyatının Yüksek Olması	356
2. Bilgilendirme Yetersizliği	357
3. Güven Eksikliği	357
4. Fiyat Rekabeti	357
C. EKONOMİDEN KAYNAKLANAN SORUNLAR	358
1. Kişi Başına Düşen Gelirin Düşük Olması	358
2. İşsizlik Oranının Yüksek Olması	361
3. Enflasyon Oranının Yüksek Olması.....	362
4. Faiz Oranlarının Yüksek Olması	364
D. ULUSLARARASI GELİŞMELERDEN KAYNAKLANAN SORUNLAR	365
1. Savaş ve Krizler.....	365
2. Yabancı Sigorta Şirketlerinin Rekabeti	365
3. Uluslararası Ticarete Gelişmeler	365
II. TÜRK SİGORTA SEKTÖRÜNÜN REKABET GÜCÜ	366
A. SİGORTA SEKTÖRÜNÜN ZAYIF VE GÜÇLÜ YÖNLERİ	366
1. Sigorta Sektörünün Zayıf Yönleri.....	366
2. Sigorta Sektörünün Güçlü Yönleri	367
B. TÜRK SİGORTA SEKTÖRÜNDE FIRSATLAR VE TEHDİTLER	368
1. Sigorta Sektöründe Fırsatlar	368
2. Sigorta Sektöründe Tehditler	368
C. TÜRK SİGORTA SEKTÖRÜNÜN GELİŞEBİLECEĞİNE İŞARET EDEN FAKTÖRLER ..	369
1. Mevzuat Düzenlemeleri	369
2. Zorunlu Sigorta Uygulamaları	370
3. Ekonomik Krizlerin Sık Görülmesi	371
4. Sektöre Yabancı Sigorta Şirketlerinin İlgisi.....	371
5. Nüfus Artışı, Nüfus ve Nüfusun Özellikleri	372
6. Diğer Faktörler	375
III. TÜRK SİGORTACILIK SEKTÖRÜ VE AVRUPA BİRLİĞİ	375
A. AVRUPA BİRLİĞİ KURULUŞ AMACI, KURUMLARI VE İŞLEYİŞİ	375
1. Avrupa Birliği’nin Kuruluş Amacı.....	376
2. Avrupa Birliği’nin Kurumları	377
3. Avrupa Birliği’nin İşleyişi	379
4. Avrupa Birliği’ne Üye Olmanın Koşulları	379
5. Türkiye-Avrupa Birliği İlişkileri.....	381
B. AVRUPA BİRLİĞİ VE TEK SİGORTA PİYASASI	382
1. Avrupa Birliği Tek Sigorta Pazarının Kurulması	382

2. Avrupa Birliği Tek Sigorta Piyasasını Dzenleyen Hukuki Araçlar	383
3. Avrupa Birliği Tek Sigorta Piyasasının Kurumsal Aktörleri	384
4. Avrupa Birliği Tek Sigorta Piyasası ve Avrupa Pasaportunun Etkileri.....	385
5. Avrupa Birliği Sigorta Sektörünün Mevcut Durumu.....	388
C. AVRUPA BİRLİĞİ'NE UYUM SÜRECİNDE TÜRK SİGORTA SEKTÖRÜNDE GELİŞMELER	388
KAYNAKÇA	391
DİZİN.....	397

BİRİNCİ BÖLÜM

SİGORTANIN TANIMI, İŞLEVLERİ, ÖNEMİ, TARİHİ GELİŞİMİ VE TEMEL PRENSİPLERİ

I. SİGORTANIN TANIMI

Bilim ve teknolojideki gelişmeler, insanlara daha rahat ve daha iyi yaşam olanakları sağlamaktadır. Ancak evde, işte ve çevrede kullanılan birçok teknolojik ürün, yolcu ve yük taşımada kullanılan ulaşım araçları, insanlar için rahatlık sağladığı gibi tehlike de oluşturmaktadır. Üstelik depresyon, sel, toprak kayması, kasırga gibi doğal afetler, hastalıklar, kazalar, insanları beklemedikleri bir zamanda çaresiz bırakmakta, mal ve can kaybına neden olmaktadır. İnsanoğlu karşılaştığı tehlikelere karşı üç davranış sergileyebilir:

- 1) Tehlikeden korunma,
- 2) Tehlike ile karşılaşana yardım etme,
- 3) Yarını öngörme.

Tehlikeden korunma, tehlikenin ortaya çıkma olasılığını ortadan kaldırmaktır. Örnek; hastalık tehlikesine karşı sağlık kurallarına dikkat etmek, sağlıklı beslenmek, vb.; veya motorlu taşıtların kaza yapmasını önlemek için sürücünün dikkatli olması, trafik kurallarına uyması, vb.; hırsızlardan korunmak için kapı, pencere güvenliğini sağlamak, vb. gibi. Ancak alınacak önlemlerle tehlikenin oluşma olasılığını tamamen ortadan kaldırmak mümkün değildir. Sağlık konusunda aldığımız tüm önlemlere rağmen yine de hastalanabiliriz. Salgın bir hastalık karşısında önlemlerimiz yeterli olmayabilir. Motorlu araç sürücüsü olarak trafik kurallarına uygun davranırsak bile karışımızdaki motorlu araç sürücüleri yeteri kadar dikkatli olmadığı için trafik kazası meydana gelebilir. Binamızı yangına karşı koruduğumuz halde yan binada çıkan yangın binamıza sıçrayabilir.

Tehlike ile karşılaşana yardım etmek, tehlikenin ortaya çıkardığı zararı tamamen yok edemez. Tehlike ile karşı karşıya kalan bir veya birkaç kişi ise yapılan yardım, zararı büyük ölçüde karşılayabilir. Bununla beraber sel, deprem veya savaş durumunda binlerce, milyonlarca kişi zarar görmüş olacaktır.

dan yapılan yardımlar yeterli olmayacaktır. Kaldı ki bu yardımı alan kişilerin ruh hali, başkalarına muhtaç olmaktan dolayı olumsuz etkilenebilir.

Yarını öngörme, yarını bugünden hazırlama anlamına gelmektedir. Yarını öngörme, tehlike çeşitlerinin ve boyutlarının sürekli değiştiği dünyamızda, insanoğlunun, tehlikelerin ekonomik sonuçlarını tahmin ederek bugünden hazırlık yapmasıdır. Bunun için kişiler iki yol izleyebilir: 1) Tasarruf etmek, 2) Sigorta yaptırmak.

1) Tasarruf Etmek. İleriyi düşünen insan bugünkü kazancından bir kısmını bir tarafa ayırarak tasarruf eder. Hatta bu tasarruf ile servet birikimine sahip olup, ileride karşılaşacağı tehlikelerin zararını bu servetle karşılayabilir. Ancak tasarruf yaparak tehlikelerle mücadele etmede şu olumsuzluklar olabilir:

- a) Tasarruf yeterli olmayabilir. Tasarruf yapılabilmesi için gelirin tüketim harcamalarından fazla olması gerekir. Bilindiği üzere tasarruf artışı, gelirin artışına ve marjinal tüketim eğiliminin düşük olmasına bağlıdır. Geliri düşük olan bir kişinin tasarrufu da düşük olacaktır. Diğer taraftan kişinin geliri artsa bile marjinal tüketim eğilimi yüksekse gelirin önemli bir kısmı tüketime ayrılacaktır.
- b) Tasarrufun birikmesi uzun zaman alabilir. Geliri ve dolayısıyla tasarrufu az olan kişinin yanan evini ya da hasar görmüş arabasını yenilemesi zor olacaktır. Gelirin düşük olması durumunda yapılacak tasarruflar ancak çok uzun vadede önemli bir miktara ulaşabilir.
- c) Tasarruf gerekli miktara ulaşmamış olabilir. Tehlikelerin ekonomik sonucunu karşılayacak miktarda tasarruf yok ise kişiler zor durumda kalabilir. Örnek, evi yanan bir ailenin yapmış olduğu tasarruf, yeni bir ev sahibi olmaya, yeni eşyalar almaya yeterli olmayabilir.
- d) Tasarrufu elinde bulunduran kişi ya da aile reisi, sahip olduğu tasarrufu kullanmak istemeyebilir veya tasarrufu kullanacağı alternatif kullanımlar arasında kararsız kalabilir. Dolayısıyla tasarruf olsa bile zarar paylaşma unsuru taşımayabilir.

2) Sigorta Yaptırmak. Yarını bugünden hazırlamanın ikinci yolu ise sigortadır. Sigorta, ileride gerçekleşme olasılığı bulunan tehlikelerden doğacak zararların önceden yapılan ödemeler karşılığında güvence altına alınmasıdır. Yarın ortaya çıkabilecek ve bugünden öngörülemeyen ihtiyaçlar sigorta sayesinde elde edilecek tazminat ile karşılanabilir. Dolayısıyla kişiler sigorta ile kendilerini güvence altına alabilirler.

Sigorta ve tasarruf aynı amacı gütmesine rağmen aralarında önemli bir fark vardır. Tasarrufta kişilerin amaçlarını gerçekleştirmek için bir süre beklemeleri gerekirken sigortada yarın için duyulan endişelere bugünden bir

güvence elde edilmektedir. Üstelik sigorta beraberinde tasarrufun da oluşmasına yardım etmektedir.

Sigortanın en önemli yararları; kişilerin güven içinde çalışmalarını, yeni girişimlerde bulunmalarını ve gelecekte ortaya çıkan risklerden korkmadan yaşamalarını sağlamaktır. Sigorta ile kişiler; evinin, arabasının, elektronik araçlarının hasara uğraması korkusundan uzak yaşamaktadır. Kişiler, sigorta ile ölüm halinde ailesinin, yaşlandığında kendisinin geçim sıkıntısına düşmeyeceğini bilmektedir. İşletmeler, sigorta ile daha rahat kredi temin edebilir, yeni girişimlerde bulunabilirler. Ülkede ticaret ve sanayinin ilerlemesi sigortalıların yaygın bir şekilde uygulanmasına bağlıdır. Bu açıklamalardan sonra sigorta tanımlarına yer verebiliriz.

Sigorta, insanların karşılaştıkları ve karşılaşılabilecekleri tehlikelere karşı birleşmeleri, böylelikle tek başlarına katlanmak durumunda kalacakları kayıpları aralarında bölüşmeleri fikriyle ortaya çıkan bir olgudur¹. Diğer bir ifadeyle sigorta, insanların zararlarını birlikte karşılama ihtiyacından doğmuş bir uygulamadır. Sigorta, insanların günlük hayatta karşılaşılabilecekleri risklerden korunmak için belirli bir ücret karşılığında bu rizikoları teminat altına aldıkları bir güvence oluşumudur².

Sigorta, ortaya çıkma olasılığı olan tehlikeden doğabilecek hasar ve zararların önceden ödenmiş bir prim karşılığında sigorta ettiren tarafından tazminini sağlamak amacıyla yapılan çift taraflı bir sözleşmedir³. Sigorta, sigortalıyı korumak için verilmiş bir söz veya hizmet olarak kabul edilebilir. Sigortanın sigortalıyı korumasında amaç onu parasal kayıptan korumaktır⁴.

Sigorta, riskin gerçekleşmesinden doğacak ekonomik zararın olumsuz etkisinden sigorta dayanışmasına katılanları korumak amacıyla riskin yönetimidir⁵.

Sigorta, belirli bir prim karşılığında, kişi ve kuruluşların para ile ölçülebilir değerlerinin, tesadüfi risklerin gerçekleşmesiyle doğacak maddi hasarlarını karşılayan, aynı riskin tehdidi altında bulunanları bir araya getiren, sosyo-ekonomik çöküntüleri dağıtan ve önleyen bir kurumdur⁶.

Ülkemizde 2011 tarihinde kabul edilen 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1401. maddesinde yapılan sigorta sözleşmesi tanımına göre, sigorta; sigortacının, bir prim karşılığında, kişinin para ile ölçülebilir bir menfaatini zarara uğratan bir tehlikenin meydana gelmesi halinde bunu tazmin etmeyi ya da bir

¹ Babaoğlu, Ö.Ş., Sigortacılığa Giriş, İstanbul Üniversitesi Yayın No:3547, İstanbul, 1989, s.1

² Bölükbaşı, A.G.-Pamukçu, E.B., Sigortacılıkta Risk Yönetimi, İstanbul, 2010, s.5

³ Yalvaç, F., Bankacılık Terimleri Sözlüğü, Ankara, 1990, s.244.

⁴ Ünsal, D., Muhtelif Branşlarda Hasar İle İlgili Uygulama Notları, Türk Sigorta Enstitüsü Vakfı Yayınları, İstanbul, 1997.

⁵ Uralcan, G.Ş., Temel Sigorta Bilgileri ve Sigorta Sektörünün Yapısal Analizi, İstanbul, 2004, s.21

⁶ Güvel, E.A., A.Ö Güvel, Sigortacılık, Ankara, 2004, s.26

KAYNAKÇA

- Akdoğan, N. & Tenker, N. Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri, Ankara, 1998
- Aksoy, T. Tüm Yönleriyle Denetim, Cilt: 1, Yetkin Basım, Ankara, 2006
- Alanya, Ç. Resürans Notları, İstanbul, 1991
- Alper, Y. Türkiye’de Sosyal Güvenlik ve Sosyal Sigortalar, İstanbul, 2000.
- Alper, Y. Sosyal Sigortalar, Bursa, 2003
- Altay, O. Türk Bankacılık Sistemi, Ege Üniversitesi, İİBF Yayın No:5, İzmir, 2006
- Babaoğlu, Ö. Ş. Sigortacılığa Giriş, İstanbul Üniversitesi Yayın No: 3547, İstanbul, 1989
- Battal, A. Şirketler Hukuku, Gazi Kitabevi, Ankara, 2005
- Bozer, A. Sigorta Hukuku, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Yayın No: 184, Ankara, 1986
- BDDK, Finansal Piyasalar Raporu, Mart, 2011
- Beenstock, M. & Dickinson, M. & Khajuria, S. The Relationship Between Property Liability Insurance Premiums and Income: An International Analysis Journal of Risk and Insurance, 1988, Vol: 55
- Berk, N. Solvency II Projesi ve Sigorta Sektörüne Etkileri, Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne Tam Üyeliğine Doğru Türk Sigorta Sektörünün Öncelikli Sorunları Toplantıları-2, İstanbul, 2005
- Bolat, T. & Seymen, O. A. Çok Uluslu Şirketlerin Kavramsal Açısından İncelenmesi, Küreselleşme ve Çok Uluslu İşletmecilik Editörleri, İstanbul, 2005
- Bölükbaşı, A. G. & Pamukçu, E. B. Sigortacılıkta Risk Yönetimi, 2. Baskı, İstanbul 2010
- Browne, J. M. & Kihong, K. An International Analysis of Life Insurance Demand Journal of Risk Insurance, vol: 60, December, 1993
- Çubuk, A. Sosyal Politika ve Sosyal Güvenlik, Gazi Üniversitesi Yayınları: 31-4, Ankara, 1986
- Dilik, S. Sosyal Güvenlik, Ankara, 1992
- Doğal Afet Sigortaları Faaliyet Raporu, 2011

- Ekin, N. & Alper, Y. & Akgeyik, T. Türk Sosyal Güvenlik Sisteminde Arayışlar, Özelleştirme ve Yeniden Yapılanma, İTO Yayın No: 1999-69, İstanbul, 1999
- Eren, F. Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 9. Baskı, İstanbul, 2008
- Eyüpgiller, S. Banka İşletmeciliği Bilgisi, Ankara, 1999
- Genç, A. Sigorta Şirketlerinin Mali Analizi, Erken Uyarı Sistemi ve Derecelendirme (Rating) Sigorta, Araştırma ve İnceleme Yayınları-6 Tsrşb, Ankara, 2006
- Güvel, E. A. & Güvel, A. Ö., Sigortacılık, 2. Baskı, Ankara, 2004
- Harvey, W. R. Dictionary of Insurance Terms, Fifth Edition, China, 2008
- <http://tsrşb.org.tr>
- <http://www.guvencehesabi.org.tr>
- <http://www.segem.org.tr>
- <http://www.abgs.gov.tr>
- <http://www.asean.org.tr>
- <http://www.oecd-library.org.tr>
- <http://www.tarsim.org.tr>
- İyidoğan, A. Sigorta Sektöründe Rekabetin Düzenlenmesi Reasürör, Sayı:36, Nisan, 2000
- Kahya, M. Maliyet Açısından Sigorta Hizmetlerinin Fiyatlandırılması, Reasürör, Sayı: 73, Temmuz, 2009
- Karagöl, E, GSMH Aktif Sigortalı Sayısını Arttırıyor mu? Sigorta Araştırmaları Dergisi, Mart, 2007, Sayı: 3
- Karaman, D. Sigorta ve Risk Kavramları, Sigortacılık, Editör: Feridun Kaya, İstanbul, 2011
- Karayalçın, Y. Riziko-Sigorta, Riziko Yönetimi, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 1984
- Karluk, S. R. Uluslararası Ekonomik Mali ve Siyasi Kuruluşlar, Ankara, 2002
- Kazgan, H. Osmanlı'dan Günümüze Türk Finans Tarihi, İstanbul Menkul Kıymetler Yayını, İstanbul, 1999
- Kazgan, H. Cumhuriyet'in 75 Yıllık Sigortacısı Koç Allianz, Creative Yayıncılık, İstanbul, 1998
- Kunreuther, H.& Pauly, M. "Insurance Decision-Making and Market Behavior" Foundations and Market Behavior" Foundations and Trends in Microeconomics, Vol, İ(2)
- Kuşçu, S. Sigorta Talep Teorisi ve Türkiye Uygulaması, Erzurum, 1996
- Milli Reasürans Faaliyetleri Raporu, 2011 <http://www.millire.com>

- Milliyet, "İslami Sigorta" (20.10.2013)
- Oksay, S. "Türk Özel Sigortacılığının Tarihsel Gelişiminin Değerlendirilmesi" Avrasya Sigortacılar Toplantısı, 20-23 Aralık 2004, TSRŞB Yayın No:1, İstanbul, 2005
- Oksay, S. & Oksay M.S, "Küreselleşmenin Avrupa Finans Sektöründeki Makro ve Mikro Etkileri; Tek Avrupa Finans Piyasası ve Finansal Şirket Birleşme ve Devralmaları", Türkiye-Avrupa Birliği İlişkileri Üzerine Ekonomi-Politik Tezler, Editör: İrfan Kalaycı, İstanbul 2006
- Oksay, S, OECD Ülkelerinde ve Türkiye'de Sigorta Sektörünün Ekonomik Büyümeye Etkisi Geleneksel Finans Sempozyumu, 2004
- Oksay,S.Türk Sigorta SektörününTarihsel Gelişiminin Değerlendirilmesi, Avrasya Sigortacılar Toplantısı,2004,TSRŞB Yayın No:11,İstanbul,2005
- Oksay,S. & Acar,O.Avrupa Birliği ve Türk Sigorta Sektöründe Denetim,TSRŞB Yayın No:23,İstanbul,2007
- Önal, Y.B, Kredi Sigortası Bazı Özellikleri, Uygulaması ve Ülkemiz Bağlamında Geleceğinin Değerlendirilmesi, Reasürör, Sayı:38, Nisan 1999
- Özdamar, M. Sigortacının Sözleşme Öncesi Aydınlatma Yükümlülüğü, Ankara, 2009
- Özel, S. Türkiye'de Bağımsız Muhasebe Denetimi Sisteminin Genel Değerlendirilmesi, Maliye Postası, Sayı:373, 1996
- Pfeiffer, C. Reasüransa Giriş, İstanbul, 1992
- Rejda, G. E, Principles of Insurance, Third Edition, 1989, USA.
- Seymen, O. Aytemiz, Çok Uluslu İşletmecilik Kapsamında Sendikacılık, Değişen Çalışma ilişkileri ve İnsan Kaynakları Yönetiminin Üzerindeki Etkileri, Küreselleşme ve Çok Uluslu İşletmecilik, Editörler: Seymen, O. Aytemiz & Bolat, Tamer, Ankara, 2005
- Seymen,O.A. & Bolat,T.Küreselleşme ve Çok Uluslu İşletmecilik,Editörler : Seymen, O. Aytemiz & Bolat, Tamer, Ankara, 2005
- Sigorta Denetleme Kurulu, Sigortacılık ve BES Faaliyet Raporu, Ankara, 2010
- Sigorta Denetleme Kurulu, Sigortacılık ve BES Faaliyet Raporu, Ankara 2011
- Sigorta Denetleme Kurulu, Sigortacılık ve BES Faaliyet Raporu, Ankara 2012
- Swiss Re, Sigma No:2, 2011
- Swiss Re, Sigma No: 3, 2013
- Safran, M. "Türkiye'nin Yüzde Doksan Üçü Okur Yazar" 8 Eylül 2002
- Savaşçı, S. Dünyada ve Türkiye'de Sigorta Şirketlerinin Mali Açından Değerlendirilmesi ve Öneriler, Sigortacılık Sektörü Bilimsel Çalışma Yarışması, Milli Resürans T.A.Ş., İstanbul, 1998

- Şakar, H. Genel Bankacılık Bilgileri, Strata Yayınları, Yayın No: 4, İstanbul, 2000
- Talas, C. Sosyal Ekonomi, Ankara, 1979
- Tanrıvermiş, H. Türkiye’de Tarım Kesiminin Sigorta Sorunu ve Çözüm Önerileri, Milli Reasürans T.A.Ş. Yayını, 1998
- Thierry, Flamand, “Solvency II Projesi ve Sigorta Sektörüne Etkileri” Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne Tam Üyeliğine Doğru Türk Sigorta Sektörünün Öncelikli Sorunları Toplantıları-2, İstanbul, 2005
- Tomanbay, M. Dünyada Su ve Küresel Isınma Sorunu, İstanbul, 2008
- T.C.Kalkınma Bakanlığı, Dünya Ekonomisinde Son Gelişmeler, Eylül, 2013
- TSRŞB, 15 Soruda Avrupa Birliği ve Avrupa Birliği Tek Sigorta Piyasası, Hazırlayan: Berna Özşar, Yayın No: 20, Kasım, 2006
- TSRŞB, AB Sigorta Mevzuatı Uyum Rehberi, Hazırlayan: Berna Özşar, Temmuz, 2007
- TSRŞB, Avrupa Birliği ve Türk Sigorta Sektöründe Denetim, Hazırlayan: Suna Oksay & Onur Acar, Sigorta Araştırma ve İnceleme Yayınları No:9, İstanbul, 2007
- TSRŞB, Avrupa Birliği Sigorta Müktesebat Rehberi, Hazırlayan: Berna Özşar, Temmuz, 2007
- Tunçay, E, Küresel Isınmanın Sigorta Sektörüne Etkileri, Kamu Kesimine Bakış Açısı, III. Ulusal Sigorta Sempozyumu, 18 Ekim 2007, Bildiri Kitabı, TSEV Yayın No: 34, İstanbul, 2008
- Tunçomağ, K. Sosyal Güvenlik Kavramı ve Sosyal Güvenlik, İstanbul, 1982
- TÜİK, Türkiye İstatistik Yıllığı, 2011
- TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması, 2011, Haber Bülteni Sayı: 10902
- TÜİK Hanehalkı İşgücü İstatistikleri Haber Bülteni Sayı: 13420
- TÜİK Türkiye’nin Demografik Yapısı ve Geleceği 2012-2050, Haber Bülteni Sayı: 1314
- Ulaş, I., Sigortacılıkta Güvence Hesabı, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Haziran, 2009, Cilt: XXV, Sayı: 2
- Uralcan, G. Ş. Temel Sigorta Bilgileri ve Sigorta Sektörünün Yapısal Analizi, İstanbul, 2004.
- Uras, G., Lorenz Eğrisi ve Gini Katsayısı, Milliyet, 21.12.2011
- Ülgener, F.S., Milli Gelir, İstihdam ve İktisadi Büyüme, İstanbul, 1984
- Ünsal, D., Muhtelif Branşlarda Hasar İle İlgili Uygulama Notları, Türk Sigorta Enstitüsü Vakfı Yayınları, İstanbul, 1997

- Üstündağ,S.Küresel Isınmanın Sigorta Muhasebesine Etkileri ve IFRS,TSEV
Yayın No:34 İstanbul,2008
- Walter, R.S., Küresel Isınmanın Sigorta Sektörüne Etkileri, III. Ulusal Sigorta
Sempozyumu, 18 Ekim 2007, Bildiri Kitabı, TSEV Yayın No:34, İstanbul,
2008
- World Bank, Worl Development Report, 2010
- Yalvaç, F. Bankacılık Terimleri Sözlüğü, Ankara, 1990
- Yanık,S.Bir Sigorta İşletmesi Türü Olarak Kaptiv Sigortacılık:Türkiye ve Dün-
yadaki Gelişmeler,Reasürör,Sayı:33, Temmuz 1999
- Yavaş, M. Avrupa Birliği Tek Sigorta Pazarı ve Hukuku, Reasürör, Sayı:38,
Ekim, 2000
- Yıldırım, N., Küreselleşme, Öneri, Cilt:1, Sayı:6, Ocak, 1997
- Yüksek, A. S. & Yüksel A. & Yüksel Ü. Banka Yönetimi El Kitabı, I. Baskı, İs-
tanbul, 2002

DİZİN

- Abonman poliçesi, 71, 72
Acente, 110, 168, 246, 247, 248
Aşkın sigorta, 102, 103
Bağımsız denetim, 184, 273, 298,
299, 300, 301, 302, 389
Banka sigortacılığı, 249, 367
Bireysel emeklilik sistemi, 163, 169,
204, 228, 345, 346, 347, 348, 349
Broker, 110, 166, 168, 250, 251
çifte sigorta, 54, 59, 60
çok uluslu işletmeler, 145, 146, 147,
148, 361, 365
Ek poliçe, 75
Eksedan reasürans, 121, 122
Eksik sigorta, 102
Eksper, 168, 194, 259, 260
Emeklilik Gözetim Merkezi, 179,
181, 203, 204, 291, 303, 309, 345,
346, 350
Ferdi kaza sigortası, 321, 322
Geçici sigorta poliçesi, 71
Grup sigorta poliçesi, 72
Güvence hesabı, 192
Halefiyet, 60, 106
Hasar, 8, 12, 27, 59, 64, 65, 66, 74,
102, 104, 116, 122, 123, 124, 168,
194, 198, 199, 208, 209, 212, 213,
244, 277, 278, 306, 395
Hayat dışı sigorta, 85, 131, 165, 237,
251, 285, 315, 316, 323, 336, 352,
384
Hayat sigortası, 30, 52, 164, 337,
342, 363, 364, 383
Hukuksal koruma, 336
İç denetim, 243, 273, 291, 292, 293,
294, 295, 296
İç kontrol, 293, 294, 295
İhtiyari reasürans, 118, 119, 125
İhtiyari sigorta, 82
Karşılıklı sigorta, 242
KASKO, 46, 82
Kısmi sigorta, 107
Koasürans, 112
Kredi sigortası, 336
Küresel ısınma, 148, 149, 150, 151
Lehtar, 63, 348
Levha, 187
Mali bünye, 193, 240, 241, 286, 288,
290
Mali yeterlilik, 277
Meblağ sigortası, 81
Minimum garanti fonu, 285
Müşterek sigorta, 107
Poliçe, 21, 22, 57, 72, 100, 107, 119,
163, 164, 170, 194, 208, 246, 270,
287, 341, 356
Pool, 125, 126, 127, 160, 215, 216
Prim, 8, 9, 10, 21, 22, 30, 51, 64, 70,
80, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 119,
122, 129, 130, 131, 132, 138, 139,
164, 165, 166, 167, 169, 207, 208,
248, 275, 276, 277, 278, 282, 318,
320, 321, 325, 327, 328, 332, 335,
341, 351, 352, 356
Reasürans, 10, 12, 19, 21, 87, 99,
111, 112, 113, 114, 115, 116, 117,

- 118, 119, 120, 121, 123, 124, 125,
126, 127, 128, 151, 158, 159, 160,
162, 168, 175, 179, 184, 186, 187,
189, 190, 192, 195, 201, 202, 209,
211, 213, 215, 216, 218, 219, 220,
221, 222, 226, 238, 250, 251, 252,
260, 261, 272, 276, 282, 283, 285,
288, 290, 291, 292, 298, 303, 306,
310, 311, 312, 330, 375, 389, 392,
394
- Retrosesyon, 19, 114, 126
- Risk, 7, 14, 27, 28, 30, 33, 34, 35, 36,
39, 40, 95, 108, 110, 113, 114, 211,
273, 279, 282, 296, 297, 305, 307,
353, 358, 391, 392
- Risk yönetimi, 28, 39
- Ruhsat, 193, 234, 236, 252, 253, 306
- Sedan, 112, 113, 119, 122, 123, 124,
265
- Sesyon, 113
- Sigorta, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14,
15, 16, 17, 19, 21, 26, 27, 28, 29,
30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 39, 40,
41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49,
50, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 60, 61,
62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70,
71, 72, 73, 74, 75, 76, 78, 79, 80,
81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89,
90, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99,
100, 101, 102, 103, 104, 105, 106,
107, 108, 109, 110, 112, 116, 117,
118, 119, 122, 129, 131, 133, 136,
147, 149, 150, 151, 152, 155, 156,
157, 158, 159, 160, 161, 162, 163,
164, 165, 166, 167, 168, 170, 172,
174, 175, 176, 177, 179, 180, 181,
182, 184, 186, 187, 189, 190, 191,
192, 193, 195, 197, 198, 199, 201,
202, 206, 207, 208, 209, 211, 213,
215, 216, 217, 218, 219, 221, 222,
223, 225, 226, 227, 228, 229, 231,
232, 234, 235, 236, 237, 238, 239,
240, 241, 243, 244, 245, 246, 247,
248, 249, 250, 251, 252, 254, 255,
256, 258, 259, 260, 261, 262, 263,
264, 265, 267, 268, 271, 272, 273,
275, 276, 277, 282, 283, 284, 285,
287, 288, 290, 291, 292, 293, 295,
298, 301, 302, 303, 305, 306, 309,
310, 311, 312, 313, 315, 316, 317,
318, 319, 327, 329, 330, 331, 333,
335, 336, 337, 338, 339, 340, 341,
344, 350, 351, 352, 353, 354, 355,
356, 357, 361, 365, 366, 367, 368,
369, 370, 371, 372, 375, 382, 383,
384, 385, 386, 387, 388, 389, 391,
392, 393, 394, 395
- Sigorta Acenteleri İcra Komitesi,
15, 216, 217, 223, 248, 249, 303,
312, 370
- Sigorta bedeli, 30, 71, 83, 101, 102,
107, 122, 207, 316
- Sigorta değeri, 68, 102, 103
- Sigorta Eksperleri İcra Komitesi,
15, 216, 217, 223, 260, 262, 303,
312, 370
- Sigorta ettiren, 55, 63, 67, 68, 69, 70,
80, 82, 83, 94, 99, 104, 223
- Sigorta hakemi, 191
- Sigorta hukuku, 80, 158, 218, 316,
338, 339
- Sigorta menfaati, 29
- Sigortacı, 29, 54, 56, 60, 61, 64, 65,
66, 68, 69, 72, 73, 74, 98, 101, 104,
105, 106, 112, 118, 125, 212, 259,
316, 317, 319, 333, 343
- Sigortacılık, 2, 5, 6, 11, 12, 15, 19,
22, 27, 29, 33, 39, 56, 62, 84, 87,
88, 90, 96, 111, 127, 156, 157, 159,
161, 162, 163, 164, 165, 166, 167,
168, 174, 175, 179, 180, 184, 186,
187, 188, 190, 191, 192, 194, 197,

202, 203, 208, 216, 217, 218, 222,
223, 232, 233, 236, 245, 246, 251,
252, 256, 262, 266, 268, 276, 283,
285, 287, 291, 293, 298, 302, 303,
304, 305, 308, 315, 316, 317, 318,
320, 321, 322, 325, 327, 328, 332,
335, 336, 337, 339, 340, 341, 350,
351, 352, 357, 359, 365, 369, 389,
392, 393, 394, 395
Sigortalı, 30, 35, 41, 46, 54, 55, 57,
62, 63, 64, 65, 66, 71, 72, 73, 74,
78, 91, 95, 103, 104, 105, 106, 170,
208, 212, 214, 322, 323, 343, 347,
361, 392
Sosyal sigorta, 68, 77, 78, 79, 169
Tam sigorta, 103
Tarım sigortaları, 213, 218, 259, 330
Tasarruf, 12, 15, 26, 41, 47, 50, 157,
161, 203, 222, 224, 253, 309, 345,
360, 370
Tazminat, 8, 9, 21, 22, 54, 57, 65, 66,
81, 101, 102, 103, 104, 105, 107,
123, 164, 165, 166, 197, 199, 269,
282, 283, 284, 288, 320, 321, 325,
327, 328, 332, 335
Teklifname, 68
Teknik karlılık, 167, 268, 335
Tontin, 54, 338, 339, 341
Trafik sigortası, 105, 163, 198, 199,
201, 323, 389
Trete, 118, 120, 125
Yazılan prim, 100
Yenileme senedi, 74
Yükümlülük karşılama yeterliliği,
256, 277, 387
Zarar sigortaları, 81, 102
Zorunlu sigorta, 82, 159, 196, 370